בתי משפט

בית המשפט המחוזי ירושלים **ת"פ 67104-01-20**

לפני כבוד השופטים: רבקה פרידמן-פלדמן, משה בר-עם, עודד שחם **14 דצמבר 2020**

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נ ג ד

1. בנימין נתניהו
2. שאול אלוביץ'
3. איריס אלוביץ'
4. ארנון מוזס

הנאשמים

החלטה

המסגרת הדיונית

1. נאשמים 1, 2 ו- 3 הגישו בקשות הנוגעות לשורה של טענות מקדמיות.

לגבי חלק מהטענות המקדמיות, מוסכם על הצדדים כי ההכרעה בהן טעונה שמיעת ראיות, ולפיכך לא ניתן להכריע בהן בשלב זה של המשפט.

החלטה זו נוגעת לחלק האחר של הטענות, הנחלק לשני ראשים: האחד, טענת נאשם 1 לפיה יש לבטל את כתב האישום שהוגש נגדו, בשל פגמים שנפלו בהליכים הנוגעים ל"חסינות דיונית"; והשני, טענות של נאשמים 1, 2 ו- 3 לגבי פגמים שנפלו בניסוח כתב האישום.

שאלת החסינות הדיונית

2. לטענת נאשם 1 (להלן בפרק זה - הנאשם), כתב האישום, שהוגש נגדו בעודו מכהן כחבר כנסת, הוגש בניגוד להוראות חוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, התשי"א-1951 (להלן - חוק החסינות).

3. בהתאם להוראות סעיף 4(א)(2) לחוק החסינות, משהתגבשה ההחלטה על הגשת כתב אישום כנגד חבר כנסת, ובטרם יוגש כתב האישום לבית המשפט, יש להגיש עותק של כתב האישום ליושב ראש הכנסת וליושב ראש ועדת הכנסת (להלן – יו"ר הוועדה). אין חולק על כך שבעניינו של הנאשם,

נמסר עותק של כתב האישום ליו"ר הכנסת בלבד, ולא ליו"ר הוועדה. זאת הואיל ובאותו מועד לא הוקמה ועדת הכנסת, וממילא גם לא נבחר לה יושב ראש. מכאן טענת הנאשם, כי מדובר בהפרה של הוראות החוק, המחייבת את ביטול כתב האישום. לטענת הנאשם, משעה שלא נמסר כתב האישום ליו"ר הוועדה, כלל לא החל הליך החסינות בעניינו, וממילא אין נפקות לכל אשר התרחש לאחר מכן.

4. לאחר שנתנו דעתנו לטענות הצדדים בעניין זה, מצאנו כי דין טענות הנאשם בעניין זה להידחות, מהטעמים שיפורטו להלן.

5. ראשית, יש לעמוד על המסגרת הנורמטיבית בגדרה נבחנת הטענה האמורה. נחדד, כי טענת הנאשם איננה כי על בית המשפט לקבוע כי מוקנית לו חסינות דיונית, שהרי זו תלויה בהחלטת הכנסת על קביעת החסינות, אשר אין מחלוקת כי לא התקבלה. טענת הנאשם היא, כאמור, כי לא קוים, עובר להגשת כתב האישום, ההליך המקדים הנדרש בחוק החסינות, ומשכך נפל בהגשת כתב האישום פגם המחייב את ביטולו. מדובר בטענה אשר מקומה בגדרי החלופה שבסעיף קטן 149(3) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, שעניינה פגם או פסול בכתב האישום (ראו רע"פ 10/97 **חג'בי נ' מדינת ישראל** (9.4.1997)).

6. לעניין פגם שנפל בכתב האישום, כבר עמד בית המשפט העליון בפסיקתו על כך ש"גם אם מקבל בית המשפט את טענת הנאשם בעניין הפגם שנפל, אין משמעות הדבר כי כתב האישום יבוטל בהכרח", וכי על בית המשפט לבחון האם מדובר בפגם היורד לשורשו של עניין ויש בו כדי לקפח את זכויותיו של הנאשם ולפגוע בהגנתו (ע"פ 6717/09 **אוזיפה נ' היועץ המשפטי לממשלה** (6.12.2010), בפסקה 99 לפסק הדין). עוד נפסק כי בבחינת תוצאתו של הפגם שנפל בכתב האישום יש מקום לשימוש בדוקטרינת התוצאה היחסית ("הבטלות היחסית"), לפיה "יש לבחון את מהות הפגם על רקע נסיבות העניין, כאשר הסעד שייבחר והנפקות שתינתן לפגם זה, צריכים להלום את מכלול הנסיבות" (ע"פ 7211/13 **פלוני נ' מדינת ישראל (13.12.2015)**, בפסקה 64 לפסק דינו של כב' השופט ח' מלצר). נציין כי פסק הדין האחרון עסק אף הוא בטענה לאי קיומו של תנאי להגשת כתב האישום (באותו מקרה, אישור היועץ המשפטי לממשלה להעמדת קטין לדין לאחר שחלפה שנה מיום ביצוע העבירה).

7. על רקע עקרונות כלליים אלו, נפנה לבחון את טענות הנאשם. לצורך זה, נעמוד עתה על הוראות החוק הרלוונטיות לענייננו.

8. בעבר קבע חוק החסינות כי לחבר הכנסת מוענקת חסינות דיונית, המונעת הגשת כתבי אישום נגדו, אלא אם החליטה הכנסת להסיר את חסינותו. בשנת 2005 תוקן חוק החסינות (תיקון מס' 33) כך שברירת המחדל היא היעדר חסינות, תוך שלחבר הכנסת עומדת האפשרות לפנות אל הכנסת

ולבקש כי תקבע כי עומדת לו חסינות דיונית מפני הגשת כתב האישום (ראו ע"פ 6833/14 **נפאע נ' מדינת ישראל** (31.8.2015), בפסקאות נה-נו לפסק דינו של כב' המשנה לנשיאה א' רובינשטיין).

9. סעיף 4(א)(1) לחוק החסינות קובע כי "**כתב אישום נגד חבר הכנסת, בעבירה שסעיף 1 אינו חל עליה, שנעברה בזמן היותו חבר הכנסת או לפני שהיה לחבר הכנסת, יוגש באישור היועץ המשפטי לממשלה**". בהמשך לכך, קובע סעיף 4(א)(2) לחוק, כי "**אישר היועץ המשפטי לממשלה הגשת כתב אישום נגד חבר הכנסת ימסור עותק ממנו, בטרם הגשתו לבית המשפט, לחבר הכנסת, ליושב ראש הכנסת וליושב ראש ועדת הכנסת**".

10. בהתאם לסעיף 4(א)(3) לחוק, "**חבר הכנסת רשאי, בתוך 30 ימים מיום שהומצא לו כתב האישום, לבקש שהכנסת תקבע כי תהיה לו חסינות בפני דין פלילי לגבי האשמה שבכתב האישום**".

11. תהליך קביעת החסינות על ידי הכנסת ונטילתה מוסדר בסעיף 13 לחוק החסינות. בסעיף 13(ג) לחוק נקבע כי בקשת חבר הכנסת לחסינות "**תוגש בכתב ובצירוף נימוקים ליושב ראש הכנסת, שיעבירנה לועדת הכנסת לדיון בהקדם האפשרי**". מהוראות 13 לחוק עולה עוד, כי תוצאת הדיון בוועדת הכנסת עשויה להיות אחת משתיים: א. החלטה שלא להציע לקבוע כי תהיה לחבר הכנסת חסינות, המהווה דחיה סופית של בקשת החסינות (סעיף 13(ג1)). ב. החלטה להציע לקבוע כי תהיה לחבר הכנסת חסינות, אז תועבר הבקשה להחלטת מליאת הכנסת (סעיף 13(א)).

12. אין מחלוקת בין הצדדים על כך שהוראת סעיף 4(א)(2) לחוק נועדה לאפשר לחבר הכנסת לממש את זכותו החוקתית לחסינות, בהתאם לסעיף 17 לחוק-יסוד: הכנסת ולסעיף 4(א)(3) לחוק החסינות, ולבקש שהכנסת תקבע כי תהיה לו חסינות. לנוכח תפקידה של ועדת הכנסת בתהליך בקשת החסינות, עולה כי מסירת עותק מכתב האישום ליו"ר הוועדה באה למלא פונקציה דיונית ביסודה, אשר עניינה הבאת כתב האישום לידיעת יו"ר הוועדה, על מנת שניתן יהיה להיערך באופן מעשי לקיים דיון בבקשה לחסינות, אם וככל שכזו תוגש.

13. על רקע האמור, יש לבחון האם בעניינו נפל פגם בהליך בכך שלא קוימה דרישת החוק הנזכרת, ומהן תוצאותיו. בנסיבות העניין, מסקנתנו היא כי לא קמה עילה לביטול כתב האישום. זאת משלא מצאנו כי כתוצאה מאי מסירת עותק כתב האישום ליו"ר הוועדה, נפגעו זכויותיו של הנאשם בדרך כלשהי.

14. כפי שעולה הן מהבקשה והן מתגובת המדינה, עותק כתב האישום (בנוסחו המעודכן) נמסר ליו"ר הכנסת ביום 2.12.19. במקביל לכך, פנה היועץ המשפטי לממשלה אל הנאשם והבהיר לו כי עליו להגיש בקשה לחסינות בתוך 30 ימים מהמועד הנזכר. בהמשך לכך, ביום 1.1.20 הגיש הנאשם ליו"ר הכנסת בקשה לקביעת חסינות דיונית. מספר שבועות לאחר מכן, ביום 28.1.20, הודיע הנאשם ליו"ר הכנסת על "משיכת" בקשת החסינות שהגיש. בעקבות זאת הגישה המדינה את כתב האישום לבית המשפט.

15. אכן, ככל שהיה הנאשם מעלה את טענתו הנזכרת בסמוך לאחר מסירת כתב האישום ליו"ר הכנסת ובטרם הגיש בקשת חסינות, הייתה עשויה להתעורר השאלה האם החל מניין הימים להגשת בקשת חסינות, הואיל וכתב האישום הומצא לנאשם (כפי שמבקשת המדינה להסיק מהוראות סעיף 4(א)(3) לחוק), או שמא טרם החל, הואיל וכתב האישום לא הומצא ליו"ר הוועדה (כפי שמבקש הנאשם להסיק מהוראות סעיף 4(א)(2) לחוק). איננו נדרשים לקבוע מסמרות בעניין זה, שכן בפועל נמנע הנאשם מלהעלות, באותו שלב, טענות בדבר אי מסירת עותק כתב האישום ליו"ר הוועדה, והגיש בקשת חסינות.

16. אשר לתוצאות הליך בקשת החסינות. כאמור, הנאשם החליט, משיקוליו, לוותר על בקשת החסינות בטרם נדונה. משכך, התייתר הצורך בקיום הליך בפני ועדת הכנסת. במצב הדברים האמור, לא הייתה נפקות מעשית של ממש לכך שלא נמסר עותק כתב האישום ליו"ר הוועדה, ולא ניתן לומר כי נפגעה באופן מהותי זכות כלשהי של הנאשם. ממילא לא ניתן לקבל, כי בהליך נפל פגם היורד לשורשם של דברים, העשוי להביא לתוצאה של בטול כתב האישום.

17. נוסיף, כי גם אם נצא מהנחה כי לכתחילה נפל פגם באי מילוי הדרישה שעניינה מסירת עותק כתב האישום ליו"ר הוועדה, קשה להלום את העלאת הטענה בשלב זה. ודאי שאין בה כדי להביא למסקנה כי זכויותיו של הנאשם קופחו באופן אשר עשוי היה להצדיק את ביטול כתב האישום. הדברים אמורים ביתר שאת בשים לב לחלוף הזמן הרב, קרוב לשנה תמימה, מאז ההתרחשויות האמורות ועד למועד בו בחר הנאשם להעלות את טענותיו בעניין.

18. בהקשר זה, נתנו דעתנו לטענת הנאשם כי תכליתן של הוראות חוק החסינות רחבה יותר מהגנה על עניינו האישי של חבר הכנסת, ונוגעת גם להגנה על תפקודה של הכנסת. באופן כללי, ניתן למצוא בהוראות החוק אחיזה לטענה זו (ראו, בפרט, סעיף 4(א)(3)(ד) לחוק). ברם, הדבר אינו גורע מכך שבהתאם להוראות סעיף 4(א)(3) ו-4(ב) לחוק, קביעת החסינות הדיונית מותנית בבקשה מצדו של חבר הכנסת, ובהיעדר בקשה מצדו, או אם חזר בו מהבקשה, כבענייננו, נסתם הגולל על הליך קביעת החסינות. בנסיבות אלה, אין בטענה האמורה כדי לסייע לנאשם.

19. לא נעלמה מעינינו גם טענת הנאשם כי הוטעה על ידי היועץ המשפטי לממשלה לחשוב כי מניין 30 הימים להגשת בקשת חסינות החל עם המצאת כתב האישום ליו"ר הכנסת, בעוד שבפועל הוא לא החל בשל אי מסירת עותק כתב האישום ליו"ר ועדת הכנסת. במישור העובדתי, קשה לקבל טענה זו, באין חולק כי הנאשם היה מיוצג כדבעי, וממילא מוחזק כמי שהיה מודע להוראות החוק החלות על העניין. במצב זה, לא הונחה תשתית בכמות ובאיכות העשויים לבסס טענה בדבר הטעייה.

20. טענה נוספת שבפי הנאשם היא כי אין תוקף להודעתו ליו"ר הכנסת כי הוא חוזר בו מבקשת החסינות. זאת לאור הוראת סעיף 4(ב) לחוק החסינות, ממנה עולה כי חזרת חבר כנסת מבקשת החסינות שהגיש תיעשה "בהודעה בכתב ליושב ראש הכנסת וליושב ראש ועדת הכנסת". גם טענה זו לא ניתן לקבל, ולו בשל מניעות של הנאשם מלערער בדיעבד על תוקפה של בקשתו שלו לחזור בו מבקשתו לחסינות. מכל מקום, אין בטענה זו כדי להביא למסקנה כי זכויותיו של הנאשם קופחו באופן כלשהו.

21. עוד נטען על ידי הנאשם, כי גם במישור המהותי לא ניתנה לו הזדמנות לבקש חסינות. בהקשר זה נטען כי ביום 12.12.19 התפזרה הכנסת ה-22 לאחר שהכנסת הצביעה על פיזורה. למרות זאת, גורמים בכנסת פעלו להקמת ועדת הכנסת לתכלית אחת והיא קיום דיון בבקשת החסינות שהגיש הנאשם ודחייתה, במטרה למנוע קיום הליך הוגן בבקשת החסינות בוועדת הכנסת שתוקם במסגרת הכנסת ה-23. ראשי מפלגות רבים הצהירו כי יתנגדו למתן חסינות לנאשם, תוך הבעת דעה מוגמרת בבקשת החסינות בטרם החל ההליך בוועדת הכנסת, באופן המהווה פגם מהותי. נטען עוד כי מאחר שהיה ברור שהנאשם לא יזכה להליך הוגן, בחר הוא להודיע כי אין אפשרות מעשית לקיים את הליך החסינות במצב שנוצר, ולוותר על בקשת החסינות.

22. גם בטענה זו אין כדי לסייע לנאשם. לנטען בעניין זה ממד ספקולטיבי לא מבוטל. בפני הנאשם הייתה פתוחה הדרך לעמוד על בקשתו ולקיים את הליך בקשת החסינות. ככל שהיה עושה כן, ובהמשך לכך היה סבור כי נפלו פגמים כאלה ואחרים בהליך זה, יכול היה להעלות את טענותיו בפורום המתאים לכך. הנאשם בחר להימנע מניהול הליך החסינות, וזוהי זכותו. יחד עם זאת, משבחר הנאשם שלא להעמיד למבחן את טענותיו אלו, ולוותר על בקשתו לחסינות, אין כל מקום להשיב כעת את הגלגל לאחור ולבטל את כתב האישום על יסוד השערה כזו או אחרת באשר לפגמים שהיו עשויים ליפול בהליך בקשתו לחסינות, אילו התקיים.

23. בצומת זו נציין כי לא מצאנו דמיון בין הפסיקה אליה הפנה הנאשם לבין המקרה שבפנינו. עניינו של פסק הדין בפרשת חסבלה (ע"פ 6/80 **חסבלה נ' מדינת ישראל**, פ"ד לד(4) 725 (1980))

בהוראת דין הקובעת כי כתב אישום לפי סעיף החוק הנדון שם לא יוגש אלא מטעם היועץ המשפטי לממשלה או בהסכמתו בכתב. פסק הדין בע"פ 5715/91 **פלוני נ' מדינת ישראל** (17.11.1992) עסק בהוראת חוק דומה, לפיה אין מעמידים קטין לדין בשל עבירה אם עברה שנה מיום ביצועה, אלא בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה. במקרים אלה נקבע כי כתב האישום שהוגש ללא הסכמת היועץ המשפטי לממשלה, בטל מעיקרו. קביעות אלה נסמכו על לשון החוק, המתנה במפורש את הגשת כתב האישום בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה, ועל תכליתה של דרישת ההסכמה, אשר כפי שנקבע, נועדה לייחד את שיקול הדעת בדבר ייזום ההליכים המשפטיים בנושאים אלו ליועץ המשפטי לממשלה עצמו.

24. בשונה ממקרים אלו, בענייננו אין הוראת חוק הדורשת במפורש (או במשתמע) את הסכמת ועדת הכנסת להגשת כתב האישום. אף קיים פער של ממש בין התכלית המעשית של מסירת העתק מכתב האישום ליו"ר הוועדה, על מנת שניתן יהיה לפעול לכינוס הוועדה לשם דיון בבקשה אפשרית לחסינות, לבין התכלית של ההוראות שנדונו בפרשות האמורות, אשר עניינן בצורך בהחלטה של ראש התביעה הכללית דווקא על הגשת כתב אישום, בנסיבות מיוחדות שנקבעו בדין.

25. על יסוד כל האמור, אנו דוחים את טענות הנאשם בעניין זה.

<u>טענות לפגמים בכתב האישום</u>

26. כאמור, חלקן האחר של הבקשות שלפנינו, שהוגשו על ידי נאשמים 1, 2 ו- 3 (להלן: "הנאשמים"), נוגע לפגמים בכתב האישום באישום הראשון ב"פרשת 4000", ובקשות להורות למדינה לתקן את כתב האישום בהתאם. לנאשם 1 טענות גם לגבי האישום השלישי שעניינו "פרשת 1000".

<u>טענות הנאשמים</u>

27. לגבי "פרשת 4000", טענות הנאשמים נוגעות לארבעה נושאים מרכזיים:

האחד – היעדר הפרדה בעובדות כתב האישום בין נאשם 1 לבין בני משפחתו.

השני – היעדר פירוט לגבי פניות נאשם 1 לנאשם 2 ולנאשמת 3, והיעדר פירוט של ה"מתת" שקיבל הנאשם מהנאשמים האחרים.

השלישי – היעדר הפרדה בין נאשם 2 לנאשמת 3, והיעדר פירוט הנוגע למעשים המיוחסים לנאשמת 3, להבדיל מנאשם 2.

הרביעי – ערבוב בין עובדות לראיות בכתב האישום.

28. לגבי "פרשת 1000" נטען להיעדר הפרדה בין נאשם 1 לבין רעייתו, ולהיעדר פירוט באשר למועדים בהם ניתנו טובות ההנאה. כן נטען להיעדר פירוט ביחס לחישוב טובות ההנאה. עוד נטען כי בכתב האישום נכללו עובדות לגבי אירועים שהתיישנו, וכי הדבר יוצר "הטיה שלילית" כלפי נאשם 1.

תשובת המדינה

29. המדינה טוענת כי כתב האישום מנוסח בהתאם לחוק ובהתאם לשיקול הדעת הרחב המוענק לה. כן נטען כי כתב האישום מאפשר לנאשמים להבין את האישומים נגדם, ולהכין את הגנתם כראוי. נטען כי כתב האישום בהיר ומפורט דיו, ומבוסס על ראיות שתובאנה במשפט.
לגבי ערבוב בין נאשם 1 לבין בני משפחתו, כמי שקיבלו טובות הנאה, נטען כי גם טובות הנאה שנדרשו או נלקחו על ידי בני משפחתו של נאשם 1, עשויות לבסס את אשמתו של הנאשם בעבירות שחיתות. המדינה טוענת כי ככל שלטענת נאשם 1 הוא לא היה מודע לקבלת טובות הנאה על ידי בני משפחתו, פתוחה הדרך לפניו להתמודד עם שאלת המודעות במהלך המשפט.
לגבי ציטוט קטעים מתוך חומר הראיות, נטען כי מדובר בטענה שתתברר במהלך המשפט ולא בטענה מקדמית.

דיון והכרעה

30. אופן הניסוח ותוכנו של כתב האישום הוגדרו בסעיף 85 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982. בין היתר נקבע כי כתב האישום יכיל "**תיאור העובדות המהוות את העבירה, בציון המקום והזמן במידה שאפשר לברר**".

וראו לעניין זה החלטה בת"פ 34268-03-12 **מדינת ישראל נ' זיידמן** (2.1.2013), אליה הפנו ב"כ של נאשם 1:

> **"3. ביסוד הוראת סעיף 85(4) לחוק עומדת תכלית כפולה: (א) לתת לבית המשפט תמונה של האירועים נשוא כתב האישום, ובפרט על החלק המיוחס לכל נאשם ונאשם. (ב) לתת לנאשם תמונה של העובדות שהמאשימה מתכוונת להוכיח כבסיס להרשעתו, וכפועל יוצא מכך, לתכנן כראוי את הגנתו (ראו י' קדמי, על סדר הדין בפלילים, חלק שני א מהדורה מעודכנת, תשס"ט – 2009, בעמוד 915). בגדר זה, על כתב האישום לפרט נתונים עובדתיים, המלמד על התקיימות יסודותיה של העבירה הנטענת, הן יסוד עובדתי, הן יסוד נפשי (שם, שם). חלקו של הנאשם באירועים הרלוונטי צריך להיות מתואר בבהירות (שם, בעמוד 919; ראו גם בעמוד 1279). עם זאת, אין חובה לכלול התייחסות לטענות הגנה (שם, בעמוד 917). אף אין חובה לכלול את כל שרשרת האירועים הנוגעת לנטען בכתב האישום. די להביא את**

עיקרי העובדות המצביעות על כך שנתקיימו בנאשם יסודותיה של העבירה, כפי שהוגדרה בחוק (רע"פ 4484/92 רפאל נ' מדינת ישראל, פ"ד מו(5) 176 (1992), בפיסקה 5). עם זאת, השמטת פרט מהותי המבטא יסוד מיסודות העבירה, או חיוני להצגה הולמת של התנהגות הנאשם או של הנסיבות שאפפו אותה, עשויה להוות פגם לעניין סעיף 149(3) (שם, בעמוד 1280)".

31. בתי המשפט קבעו לא אחת כי למאשימה שיקול דעת רחב בניסוח כתב האישום. נקבע כי בדרך כלל לא יתערב בית המשפט בשיקול הדעת של המאשימה אלא במקרים נדירים; וכי "**ההחלטה לגבי אופן ניסוח כתב האישום היא במובהק מסוג ההחלטות שבליבת הסמכות ושיקול הדעת של התביעה**" (בג"ץ 199/18 **בן טובים נ' מדינת ישראל** (20.3.2018); בג"ץ 8814/18 **אמסלם שלו נ' מדינת ישראל** (27.1.2019)).

בחינת טענות הנאשמים באשר לפגמים שנפלו בכתב האישום, תיעשה מנקודת מוצא זו, לפיה התערבות בית המשפט באופן ניסוח כתב האישום תיעשה במשורה ובמקרים חריגים בלבד.

32. בענייננו ניסחה המאשימה כתב אישום ארוך ומפורט, הכולל שלושה אישומים. עם זאת, בתיאור העובדות המהוות את העבירות באישום הראשון, חסרים לא מעט פרטים, כנטען על ידי ב"כ הנאשמים. פרטים אלה מהותיים ורלוונטיים להגנתם של הנאשמים.

בנסיבות אלה, אנו מורים על תיקון כתב האישום, כפי שיפורט להלן.

33. <u>לגבי האישום הראשון - "פרשת 4000":</u>

א. יש לעשות הפרדה בכתב האישום בין נאשם 1 לבין בני משפחתו, שאינם נאשמים, הן בפירוט הדרישות המיוחסות לכל אחד מהם, והן בפירוט ה"מתן" שניתן, על פי הנטען, לכל אחד מהם. ככל שטענת המאשימה, בסעיפים השונים של כתב האישום, היא כי דרישות של בני המשפחה וקבלת טובות הנאה על ידיהם נעשו בידיעת הנאשם, עליה לציין זאת במפורש בכתב האישום.

בהתאם לכך יש לתקן באישום הראשון את סעיפים 18, 23, 25, 28, 29, 32, 33, 34, 35, 39, 91, 93, וכל סעיף אחר בו נעשה "ערבוב" בין נאשם 1 לבין בני משפחתו.

ב. על המאשימה למסור פירוט של טובות ההנאה שעל פי הנטען ניתנו ונלקחו כשוחד ופירוט הזמנים, ככל שהללו ידועים. כן יש לפרט, ככל שהדבר ידוע למאשימה, באמצעות מי פעלו הצדדים. בתוך כך, אין מקום להכללות והיעדר פירוט תחת ביטויים כ"בין היתר"; "לרבות"; "דרישות משמעותיות"; "פרשות שונות"; "עובדים אחרים" ללא פירוט; "גורמים שונים" ללא פירוט, "גורמים מטעמו" ללא פירוט, וכיוצ"ב.

בהתאם לכך יש לתקן באישום הראשון ב"פרשת 4000", בין בגוף כתב האישום ובין בנספח נפרד, את סעיפים 22, 24, 25, 27, 28, 31, 32, 43, 48, 69, 70, 71, 72, 77, 78, 79ג', 88, 89, 91, 93, או כל סעיף שאינו מפורט דיו ואשר הפרטים לגביו מצויים בידי המאשימה. לגבי חלק מהפרטים החסרים, אשר הובהרו בתגובת המאשימה לבקשות (סעיף 64 לתגובה) – יש לעגן פרטים אלה בכתב האישום.

ג. לגבי נאשמים 2 ו- 3 - יש להבהיר אלו פניות ומתי היו אל נאשמת 3 וממנה ומה מיוחס לה מבחינת פניות, קבלת טובות הנאה, ומתן שוחד, להבדיל מנאשם 2 – כך בסעיפים 22, 23, 25, 27, 28, 29, 36, 37, 38, 39, 45, 77 ובכל סעיף אחר בו נעשתה הכללה בין פעולותיהם של שני הנאשמים.

ד. לגבי נספח א' לכתב האישום – נספח זה כונה "דוגמאות להיענות בני הזוג אלוביץ' לדרישות הנאשם נתניהו להתערבות בפרסומים באתר 'וואלה'".
נוכח האמור לעיל, אין מקום ל"דוגמאות" וכאמור על המאשימה לפרט בכתב האישום, או בנספח לו, את הדרישות כלפי אלוביץ', ואת ה"מתת". זאת ועוד, בנספח א' התייחסות לראיות, שמקומן אינו בכתב האישום. לפיכך, יוסר נספח א' מכתב האישום.

34. <u>לגבי האישום השלישי – "פרשת 1000":</u>

א. אישום זה מפורט יחסית, ולא מצאנו כי נדרשת הוספת פרטים.
באישום זה פורט אילו טובות הנאה ניתנו, לטענת המאשימה, לנאשם 1 ואלו לרעייתו, על ידי מילצ'ן ועל ידי פאקר, וצוין כי הנאשם, על פי הנטען, ידע על המתנות ובחלק מהמקרים אף התערב בעניין.
לגבי מועדי מסירת המתנות - המאשימה מסרה בתגובתה בכתב ובדיון כי לא ידוע לה מתי נמסרו טובות ההנאה, סיגרים (לנאשם 1) ושמפניה ותכשיטים (לרעייתו של הנאשם), מעבר למפורט בכתב האישום.

לגבי שווי המתנות - המאשימה ציינה בכתב האישום את שווי המתנות הנטען. לא מצאנו כי עליה לפרט כיצד הגיעה לחישוב הסכום המתואר בכתב האישום, בהתחשב בכך שהראיות בעניין זה מצויות בידי ב"כ נאשם 1.

ב. לא מצאנו גם מקום להורות על תיקון כתב האישום בנוגע לאירועים שהתיישנו – נוכח טענת המאשימה כי הדברים מופיעים בכתב האישום, מבחינתה, כ"רקע עובדתי ונסיבתי הנדרש לצורך הבנת האישום..."., איננו רואים מקום להורות למאשימה להשמיט חלק זה מכתב האישום.

35. כתב אישום מתוקן, בהתאם לאמור לעיל, יוגש, לבית המשפט ולב"כ הנאשמים, עד ליום 30.12.2020.

המועד להגשת תשובה בכתב לכתב האישום, מוארך עד ליום 8.1.2021.

מועד הדיון הקבוע ליום 13.1.2021 יעמוד בעינו.

המזכירות תשלח העתק ההחלטה לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, כ"ח כסלו תשפ"א, 14 דצמבר 2020, בהעדר הצדדים.

רבקה פרידמן-פלדמן, שופטת	**משה בר-עם, שופט**	**עודד שחם, שופט**